

PROGRAMACIÓN DOCENTE DE PIANO APLICADO A DIRECCIÓN I-VI
CONSERVATORIO SUPERIOR DE MÚSICA DE A CORUÑA
TÍTULO SUPERIOR DE MÚSICA (ENSINANZAS REGULADAS POLO D. 171/2016 DO 24
DE NOVIEMBRE)
CURSO 23/24

1. IDENTIFICACIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN										
DISCIPLINA: PIANO APLICADO A DIRECCIÓN I-VI										
ESPECIALIDADE:	DIRECCIÓN					ITINERARIOS:			-	
CARÁCTER:	OBRIGATORIA					TIPO DE CLASE:			INDIVIDUAL	
DEPARTAMENTO:	IMPROVISACIÓN E ACOMPAÑAMENTO					XEFA DE DPTO.:			Pablo Sabio Ladra	
CURSOS	1º curso	2º curso	3º curso	4º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA:			Teresa Bretal Martínez	
CUADRIMESTRES	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase semanais:	0,5 h.
ECTS/CUAD.	2	2	2	2	2	2			Observacións:	-
DOCENTES:	NOME E APELIDOS					CORREO			TITORÍA	
	Teresa Bretal Martínez					teresa.bretal@gmail.com			Martes de 09:00 a 09:30 na aula 3.10 Xoves de 09:00 a 09:30 na aula 3.04	

2. DESCRITOR E COMPETENCIAS

DESCRITOR: Desenvolvemento dos principios básicos da técnica pianística como ferramenta fundamental na práctica da dirección. Coñecemento das características técnicas e sonoras do piano, así como das súas posibilidades interpretativas. Comprensión e percepción dos diversos elementos e procedementos constructivos (estructuras armónicas e as súas funcións, relacións formais, etc.) das obras para piano por medio da análise. Interpretación de repertorio de diferentes estilos e aplicación das súas convencións interpretativas. Desenvolvemento da lectura a primeira vista e do transporte. Consecución de mecanismos para a redución de partituras.

COÑECEMENTOS PREVIOS: Os amosados na proba de acceso

RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS: O estudo do Piano Aplicado debe verse como unha disciplina que globaliza e aúna distintas disciplinas como son Análise, Formación e adestramento auditivo e vocal, Composición, Redución de partituras, Improvisación e acompañamento e Composición aplicada. A disciplina está deseñada para que sexa unha ferramenta para o docente e compositor. Creada con un carácter eminentemente práctico e funcional para o futuro músico, introducíndolle na audición e práctica polifónica, así como na análise e no desenvolvemento de estruturas harmónicas. As diferentes disciplinas reúnen certas características comúns, cuido coñecemento e práctica son esenciais para a formación dun músico, e o Piano Aplicado ten a virtude de facer este percorrido transversal ao longo delas.

COMPETENCIAS TRANSVERSAIS: T1, T3, T6, T13

COMPETENCIAS XERAIS: X1, X2, X3, X4, X6, X8, X10, X13, X17, X21, X22, X24

COMPETENCIAS ESPECÍFICAS: ED2, ED4, ED7

Ver a listaxe de competencias e a súa descrición no Decreto 171/2016, do 24 de novembro

3. OBXECTIVOS	
DESCRICIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Desenvolver unha técnica pianística básica para acadar unha relaxación fisiolóxica e mental que permita a comprensión e realización das ideas musicais no teclado, empregando as posibilidades sonoras do instrumento.	TODAS
Acadar progresivamente rapidez de reflexos na lectura a primeira vista e o transporte ao piano, adoitar hábitos de estudo adecuados e adquirir una progresiva destreza no instrumento.	T3, T13, X1, X2, X3, X4, X6, X8, X13, X17, X21, X24, ED2, ED4, ED7
Analizar e comprender os diferentes elementos das obras do repertorio para piano.	T1, T3, T6, X1, X10, ED2, ED4
Interpretar con solvencia obras para piano de diferentes estilos.	T1, T3, T6, X1, X2, X3, X13, X17, ED4
Traballar progresivamente os mecanismos para a redución de partituras.	T1, T3, T6, X1, X2, X3, X13, ED7

4. CONTIDOS		
TEMAS	DESCRITOR DE SUBTEMAS	SESIÓNS
1º CUADRIMESTRE (PIANO APLICADO I)		
1. Desenvolvemento técnico.	1.1 Funcionamento e mecanismo xeral, escape, pedais. 1.2 Acústica e sonoridade. 1.3 Aspectos posturais e relaxación. 1.4 Técnica dixital e braquial. 1.5 Paso do pulgar. Escalas e arpegios. 1.6 Notas dobres, técnica polifónica básica. 1.7 Articulación. Dinámica. Tipos e ataques relacionados. 1.8 Dixitación. Musical e fisiolóxica. 1.9 Pedalización.	4
2. Análise práctica.	2.1 Análise formal. 2.2 Análise harmónica. 2.3 Análise melódica.	2
3. Interpretación.	3.1 Os diferentes estilos na literatura pianística. 3.2 A memoria na interpretación pianística.	4
4. Lectura a primeira vista e transposición	4.1 A lectura a primeira vista de partituras de dificultade crecente. 4.2 Introducción ao transporte. 4.3 Aproximación á redución con variedade de fragmentos.	4
5. Repaso dos contidos tratados	5.1 Repaso, afianzamento e cuestións que poidan xurdir sobre os contidos traballados.	2
TOTAL SESIÓNS:		16*
2º CUADRIMESTRE (PIANO APLICADO II)		
1. Desenvolvemento técnico.	1.1 Funcionamento e mecanismo xeral, escape, pedais. 1.2 Acústica e sonoridade. 1.3 Aspectos posturais e relaxación. 1.4 Técnica dixital e braquial. 1.5 Paso do pulgar. Escalas e arpegios. 1.6 Notas dobres, técnica polifónica básica. 1.7 Articulación. Dinámica. Tipos e ataques relacionados. 1.8 Dixitación. Musical e fisiolóxica. 1.9 Pedalización.	4
2. Análise práctica.	2.1 Análise formal. 2.2 Análise harmónica. 2.3 Análise melódica.	2

3. Interpretación.	3.1 Os diferentes estilos na literatura pianística. 3.2 A memoria na interpretación pianística.	4
4. Lectura a primeira vista e transposición	4.1 A lectura a primeira vista de partituras de dificultade crecente. 4.2 Afondamento no traballo do transporte. 4.3. Aproximación á redución con variedade de fragmentos.	4
5. Repaso dos contidos tratados	5.1 Repaso, afianzamento e cuestións que poidan xurdir sobre os contidos traballados.	2
TOTAL SESIÓNS:		16*
1º CUADRIMESTRE (PIANO APLICADO III)		
1. Desenvolvemento técnico.	1.1 Funcionamento e mecanismo xeral, escape, pedais. 1.2 Acústica e sonoridade. 1.3 Aspectos posturais e relaxación. 1.4 Técnica dixital e braquial. 1.5 Paso do pulgar. Escalas e arpexios. 1.6 Notas dobres, técnica polifónica básica. 1.7 Articulación. Dinámica. Tipos e ataques relacionados. 1.8 Dixitación. Musical e fisiolóxica. 1.9 Pedalización.	3
2. Interpretación.	2.1 Os diferentes estilos na literatura pianística. 2.2 A memoria na interpretación pianística.	4
3. Lectura a primeira vista e transposición	3.1 A lectura a primeira vista de partituras de dificultade crecente. 3.2 Afondamento no traballo do transporte	4
4. Mecanismos para a redución de partituras.	4.1 Redución de pezas e fragmentos variados. 4.2 Introducción á lectura a primeira vista de diferentes combinacións de voces sobre partituras orquestrais e vocais	3
5. Repaso dos contidos tratados	5.1 Repaso, afianzamento e cuestións que poidan xurdir sobre os contidos traballados.	2
TOTAL SESIÓNS:		16*
2º CUADRIMESTRE (PIANO APLICADO IV)		
1. Desenvolvemento técnico.	1.1 Funcionamento e mecanismo xeral, escape, pedais. 1.2 Acústica e sonoridade. 1.3 Aspectos posturais e relaxación. 1.4 Técnica dixital e braquial. 1.5 Paso do pulgar. Escalas e arpexios. 1.6 Notas dobres, técnica polifónica básica. 1.7 Articulación. Dinámica. Tipos e ataques relacionados. 1.8 Dixitación. Musical e fisiolóxica. 1.9 Pedalización.	3
2. Interpretación.	2.1 Os estilos na literatura pianística. 2.2 A memoria na interpretación pianística.	4
3. Lectura a primeira vista e transposición	3.1 A lectura a primeira vista de partituras de dificultade crecente. 3.2 Afondamento no traballo do transporte	4
4. Mecanismos para a redución de partituras.	4.1 Redución de pezas e fragmentos variados. 4.2 Lectura a primeira vista de diferentes combinacións de voces sobre partituras orquestrais e vocais, de dificultade crecente.	3
5. Repaso dos contidos tratados	5.1 Repaso, afianzamento e cuestións que poidan xurdir sobre os contidos traballados.	2
TOTAL SESIÓNS:		16*
1º CUADRIMESTRE (PIANO APLICADO V)		
1. Desenvolvemento técnico.	1.1 Funcionamento e mecanismo xeral, escape, pedais. 1.2 Acústica e sonoridade. 1.3 Aspectos posturais e relaxación. 1.4 Técnica dixital e braquial. 1.5 Paso do pulgar. Escalas e arpexios. 1.6 Notas dobres, técnica polifónica básica. 1.7 Articulación. Dinámica. Tipos e ataques relacionados.	3

	1.8 Dixitación. Musical e fisiolóxica. 1.9 Pedalización.	
2. Interpretación.	2.1 Os estilos na literatura pianística. 2.2 A memoria na interpretación pianística.	4
3. Lectura a primeira vista e transposición	3.1 A lectura a primeira vista de partituras de dificultade crecente. 3.2 Afondamento no traballo do transporte	4
4. Introducción á redución de partituras.	4.1 Lectura a primeira vista de obras ou fragmentos variados (de corais, de diferentes agrupacións camerísticas e orquestrais).	3
5. Repaso dos contidos tratados	5.1 Repaso, afianzamento e cuestións que poidan xurdir sobre os contidos traballados.	2
TOTAL SESIÓNS:		16*
2º CUADRIMESTRE (PIANO APLICADO VI)		
1. Desenvolvemento técnico.	1.1 Funcionamento e mecanismo xeral, escape, pedais. 1.2 Acústica e sonoridade. 1.3 Aspectos posturais e relaxación. 1.4 Técnica dixital e braquial. 1.5 Paso do pulgar. Escalas e arpexios. 1.6 Notas dobres, técnica polifónica básica. 1.7 Articulación. Dinámica. Tipos e ataques relacionados. 1.8 Dixitación. Musical e fisiolóxica. 1.9 Pedalización.	3
2. Interpretación.	2.1 Os estilos na literatura pianística. 2.2 A memoria na interpretación pianística.	4
3. Lectura a primeira vista e transposición	3.1 A lectura a primeira vista de partituras de dificultade crecente. 3.2 Afondamento no traballo do transporte	4
4. Redución de partituras.	4.1 Lectura a primeira vista de obras ou fragmentos variados (de corais, de diferentes agrupacións camerísticas e orquestrais).	3
5. Repaso dos contidos tratados	5.1 Repaso, afianzamento e cuestións que poidan xurdir sobre os contidos traballados.	2
TOTAL SESIÓNS:		16*
<p>* O tipo de contidos desta materia fai imposible na maioría dos casos a organización deles en sesións illadas e perfectamente delimitadas. A materia, eminentemente práctica, é de carácter tanto acumulativo como continuado e depende en gran medida da particularidade de cada alumno, pois hai grandes diferenzas en canto a velocidade de aprendizaxe e asimilación dos contidos. Unha vez estudados éstos repítense unha e outra vez ao longo de todo o cuadrimestre, non quedando relegados só á sesión onde se introduciu.</p> <p>O repertorio por curso incluírá as pezas ou fragmentos de diferentes estilos necesarios para traballar os contidos propostos.</p> <p>Dado que o número de semanas non coincide co número de sesións adaptárase cada curso segundo número e colocación dos festivos e as diversas actividades do centro modificando se fora necesario no propio curso o número de sesión asignadas a cada tema.</p>		

5. METODOLOXÍA, ACTIVIDADES E TEMPORALIZACIÓN		
ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	CUALIDADE	TEMPORALIZACIÓN
Práctica de aula: traballo pomenorizado e desenvolvemento paralelo e uniforme dos temas 1 a 5 da disciplina, en clases individuais e con apoio do docente a nivel expositivo e interpretativo.	Presencial	Permanente durante o cuadrimestre
Propiciárase o uso das tecnoloxías da información e da comunicación (TICs) e a integración do Plan Dixital.		
Práctica individual: Adestramento persoal do alumnado de todas as ferramentas achegadas polo docente na aula.	Non presencial	Permanente durante o cuadrimestre
Poderase recomendar a lectura de libros e artigos científicos relacionados coa materia para ampliar e asimilar os contidos.		

6. AVALIACIÓN CUADRIMESTRES I-II			
A avaliación é continua e o alumno/a disporá de dúas convocatorias por cuadrimestre, ordinaria e extraordinaria. No caso de perda da avaliación continua o alumno/a deberá acollerse ao disposto no apartado de avaliación alternativa da programación docente.			
FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
6.1. CONVOCATORIA ORDINARIA			
6.1.1 AVALIACIÓN ORDINARIA (CON AVALIACIÓN CONTINUA)			
1. Seguimento diario da asistencia ás clases e o aproveitamento das mesmas. É fundamental considerar o cumprimento dos obxectivos do curso, mediante a observación da madurez na aprendizaxe dos contidos teóricos e prácticos da materia, neste caso adaptados aos diferentes niveis de referencia dos alumnos. Valoraranse as destrezas acadadas, o nivel de comprensión, a musicalidade, etc., á vez que a produción creativa.	-Amosar na aula unha actitude receptiva ás indicacións do profesor e unha capacidade de aprendizaxe progresiva como resultado da optimización do rendemento da práctica individual. -Amosar capacidade para argumentar e expresar verbalmente o seu punto de vista e a comprensión do material traballado,	TODAS	25%
2. Interpretación ao piano 2 obras de diferentes estilos e dificultade adecuada, aplicando os medios técnicos e sonoros necesarios para a súa resolución.	Manter unha posición correcta de toda a anatomía implicada na execución, favorecendo a calidade sonora e ligando os aspectos técnicos e musicais.	TODAS	40%
3. Seguimento diario do traballo da lectura a primeira vista e transporte sobre pezas de dificultade crecente, de épocas e estilos diferentes, que permitan avaliar se o alumnado é capaz de sintetizar nun esquema de coñecemento, todos os diferentes aspectos traballados.	Amosar autonomía e solvencia na lectura a primeira vista e transporte de fragmentos e obras, incluíndo a aproximación á redución.	T3, T13, X1, X2, X3, X4, X6, X8, X13, X17, X21, X22, X24, EP2, ED3, ED1, ED9	25%
4. Observación e seguimento da comprensión dos diferentes elementos e procedementos constructivos da partitura a través do traballo da análise das mesmas.	Amosar unha completa comprensión da partitura en todos os aspectos que a conforman, así como empregar un correcto uso da terminoloxía específica.	T3, T6, T13, X1, X2, X4, X13, X21, X22, EP2, EP3, ED5, ED1, ED9	10%
6.1.2. AVALIACIÓN ORDINARIA (ADIANTO DE CONVOCATORIA-EXAME DECEMBRO)			
1. Interpretación ao piano de 2 obras de diferentes estilos e dificultade adecuada, aplicando os medios técnicos e sonoros necesarios para a súa resolución.	Manter unha posición correcta de toda a anatomía implicada na execución, favorecendo a calidade sonora e ligando os aspectos técnicos e musicais.	TODAS	50%
2. Realización dun exercicio de lectura a vista	Amosar autonomía e solvencia na lectura a primeira vista en todos os parámetros existentes na partitura, incluíndo a aproximación á redución.	T3, T13, X1, X2, X3, X4, X6, X8, X13, X17, X21, X22, X24, EP2, ED3, ED1, ED9	30%
3. Realización de un exercicio de transporte	Amosar dominio da teoría e mecánica do transporte, ao tempo que se é consciente dos elementos estruturais da peza	T3, T6, T13, X1, X2, X4, X13, X21, X22, EP2, EP3, ED5, ED1, ED9	20%

	que deberán trasladarse ao novo tono.		
6.1.3. AVALIACIÓN ALTERNATIVA (PERDA AVALIACIÓN CONTINUA-CON MÁIS DE 3 FALTAS)			
1. Interpretación ao piano de 2 obras de diferentes estilos e dificultade adecuada, aplicando os medios técnicos e sonoros necesarios para a súa resolución.	Manter unha posición correcta de toda a anatomía implicada na execución, favorecendo a calidade sonora e ligando os aspectos técnicos e musicais.	TODAS	50%
2. Realización dun exercicio de lectura a vista	Amosar autonomía e solvencia na lectura a primeira vista en todos os parámetros existentes na partitura, incluíndo a aproximación á redución.	T3, T13, X1, X2, X3, X4, X6, X8, X13, X17, X21, X22, X24, EP2, ED3, ED1, ED9	30%
3. Realización de un exercicio de transporte	Amosar dominio da teoría e mecánica do transporte, ao tempo que se é consciente dos elementos estruturais da peza que deberán trasladarse ao novo tono.	T3, T6, T13, X1, X2, X4, X13, X21, X22, EP2, EP3, ED5, ED1, ED9	20%

6.2. CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA			
1. Interpretación ao piano de 2 obras de diferentes estilos e dificultade adecuada, aplicando os medios técnicos e sonoros necesarios para a súa resolución.	Manter unha posición correcta de toda a anatomía implicada na execución, favorecendo a calidade sonora e ligando os aspectos técnicos e musicais.	TODAS	50%
2. Realización dun exercicio de lectura a vista	Amosar autonomía e solvencia na lectura a primeira vista en todos os parámetros existentes na partitura, incluíndo a aproximación á redución.	T3, T13, X1, X2, X3, X4, X6, X8, X13, X17, X21, X22, X24, EP2, ED3, ED1, ED9	30%
3. Realización de un exercicio de transporte	Amosar dominio da teoría e mecánica do transporte, ao tempo que se é consciente dos elementos estruturais da peza que deberán trasladarse ao novo tono.	T3, T6, T13, X1, X2, X4, X13, X21, X22, EP2, EP3, ED5, ED1, ED9	20%

Observacións: No caso da avaliación continua, aínda que se avalía e cualifica cada unha das clases para obter a cualificación final en base ás porcentaxes indicadas, poderá realizarse un exame ó final do cuadrimestre, en caso de querer obter unha cualificación superior á acadada coa media resultante da avaliación diaria. O exame será o mesmo que para a avaliación alternativa e a extraordinaria. Nese caso, a cualificación final, será a nota media entre a resultante da avaliación continua e a obtida no exame realizado.

SISTEMA DE CUALIFICACIÓN:

Cualificarase en función da seguinte escala numérica de 0 a 10, con expresión de un decimal, á que poderá engadirse a súa correspondente cualificación cualitativa (Orde do 21 de novembro de 2016, Artigo 31)

0-4,9: Suspenso

5,0-6,9: Aprobado

7,00-8,9: Notable

9,00-10: Sobresaliente

A Mención de “Matrícula de Honra” poderá ser outorgada a alumnos ou alumnas que obteñan unha cualificación igual ou superior a 9,0. O seu número non poderá exceder o 20% de alumnos/as matriculados/as nunha materia no correspondente curso académico, non sendo que o número de alumnos/as matriculados/as sexa inferior a 20, caso en que se poderá conceder unha soa matrícula de honra.

Para a obtención da matrícula de honra, en caso de haber máis aspirantes que número de matrículas a outorgar, realizarase unha proba específica que consistirá en: desenvolvemento de unha estrutura harmónica, unha

lectura a primeira vista e interpretación de dúas obras.

A proba realizarase en presenza de alomenos tres profesores/as do departamento de improvisación, e en calquera caso estarán sempre presentes os/as profesores/as dos/as alumnos/as aspirantes.

6. AVALIACIÓN CUADRIMESTRES III-IV			
A avaliación é continua e o alumno/a disporá de dúas convocatorias por cuadrimestre, ordinaria e extraordinaria. No caso de perda da avaliación continua o alumno/a deberá acollerse ao disposto no apartado de avaliación alternativa da programación docente.			
FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
6.1. CONVOCATORIA ORDINARIA			
6.1.1 AVALIACIÓN ORDINARIA (CON AVALIACIÓN CONTINUA)			
1. Seguimento diario da asistencia às clases e o aproveitamento das mesmas. É fundamental considerar o cumprimento dos obxectivos do curso, mediante a observación da madurez na aprendizaxe dos contidos teóricos e prácticos da materia, neste caso adaptados aos diferentes niveis de referencia dos alumnos. Valoraranse as destrezas acadadas, o nivel de comprensión, a musicalidade, etc., á vez que a produción creativa.	-Amosar na aula unha actitude receptiva ás indicacións do profesor e unha capacidade de aprendizaxe progresiva como resultado da optimización do rendemento da práctica individual. -Amosar capacidade para argumentar e expresar verbalmente o seu punto de vista e a comprensión do material traballado,	TODAS	25%
2. Interpretación ao piano 2 obras de diferentes estilos e dificultade adecuada, aplicando os medios técnicos e sonoros necesarios para a súa resolución.	Manter unha posición correcta de toda a anatomía implicada na execución, favorecendo a calidade sonora e ligando os aspectos técnicos e musicais.	TODAS	35%
3. Seguimento diario do traballo da lectura a primeira vista e transporte sobre pezas de dificultade crecente, de épocas e estilos diferentes, que permitan avaliar se o alumnado é capaz de sintetizar nun esquema de coñecemento, todos os diferentes aspectos traballados.	Amosar autonomía e solvencia na lectura a primeira vista e transporte de fragmentos e obras.	T3, T13, X1, X2, X3, X4, X6, X8, X13, X17, X21, X22, X24, EP2, ED3, ED1, ED9	20%
4. Observación e seguimento da evolución na consecución dos mecanismos dirixidos á redución de partituras.	-Ler con soltura as diferentes combinacións de obras ou fragmentos orquestrais, camerísticos e vocais.	T3, T6, T13, X1, X2, X4, X13, X21, X22, EP2, EP3, ED5, ED1, ED9	20%
6.1.2. AVALIACIÓN ORDINARIA (ADIANTO DE CONVOCATORIA-EXAME DECEMBRO)			
1. Interpretación ao piano de 2 obras de diferentes estilos e dificultade adecuada, aplicando os medios técnicos e sonoros necesarios para a súa resolución.	Manter unha posición correcta de toda a anatomía implicada na execución, favorecendo a calidade sonora e ligando os aspectos técnicos e musicais.	TODAS	40%
2. Realización de un exercicio de lectura a vista	Amosar autonomía e solvencia na lectura a primeira vista en todos os parámetros existentes na partitura.	T3, T13, X1, X2, X3, X4, X6, X8, X13, X17, X21, X22, X24, EP2, ED3, ED1, ED9	20%
3. Realización de un exercicio de	Amosar dominio da teoría e	T3, T6, T13, X1,	20%

transporte	mecánica do transporte, ao tempo que se é consciente dos elementos estruturais da peza que deberán trasladarse ao novo tono	X2, X4, X13,X21, X22, EP2, EP3, ED5, ED1, ED9	
4. Realización dunha redución a vista	-Ler con soltura as diferentes combinacións de obras ou fragmentos orquestrais, camerísticos e vocais.	T3, T6, T13, X1, X2, X4, X13,X21, X22, EP2, EP3, ED5, ED1, ED9	20%
6.1.3. AVALIACIÓN ALTERNATIVA (PERDA AVALIACIÓN CONTINUA-CON MÁIS DE 3 FALTAS)			
1. Interpretación ao piano de 2 obras de diferentes estilos e dificultade adecuada, aplicando os medios técnicos e sonoros necesarios para a súa resolución.	Manter unha posición correcta de toda a anatomía implicada na execución, favorecendo a calidade sonora e ligando os aspectos técnicos e musicais.	TODAS	40%
2. Realización de un exercicio de lectura a vista	Amosar autonomía e solvencia na lectura a primeira vista en todos os parámetros existentes na partitura.	T3, T13, X1, X2, X3, X4,X6, X8, X13, X17, X21, X22, X24, EP2, ED3, ED1, ED9	30%
3. Realización de un exercicio de transporte	Amosar dominio da teoría e mecánica do transporte, ao tempo que se é consciente dos elementos estruturais da peza que deberán trasladarse ao novo tono	T3, T6, T13, X1, X2, X4, X13,X21, X22, EP2, EP3, ED5, ED1, ED9	20%
4. Realización dunha redución a vista.	Ler con soltura as diferentes combinacións de obras ou fragmentos orquestrais, camerísticos e vocais.	T3, T6, T13, X1, X2, X4, X13,X21, X22, EP2, EP3, ED5, ED1, ED9	20%

6.2. CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA			
1. Interpretación ao piano de 2 obras de diferentes estilos e dificultade adecuada, aplicando os medios técnicos e sonoros necesarios para a súa resolución.	Manter unha posición correcta de toda a anatomía implicada na execución, favorecendo a calidade sonora e ligando os aspectos técnicos e musicais.	TODAS	40%
2. Realización de un exercicio de lectura a vista	Amosar autonomía e solvencia na lectura a primeira vista en todos os parámetros existentes na partitura.	T3, T13, X1, X2, X3, X4,X6, X8, X13, X17, X21, X22, X24, EP2, ED3, ED1, ED9	30%
3. Realización de un exercicio de transporte	Amosar dominio da teoría e mecánica do transporte, ao tempo que se é consciente dos elementos estruturais da peza que deberán trasladarse ao novo tono	T3, T6, T13, X1, X2, X4, X13,X21, X22, EP2, EP3, ED5, ED1, ED9	20%
4. Realización dunha redución a vista	Ler con soltura as diferentes combinacións de obras ou fragmentos orquestrais, camerísticos e vocais.	T3, T6, T13, X1, X2, X4, X13,X21, X22, EP2, EP3, ED5, ED1, ED9	20%

Observacións: No caso da avaliación continua, aínda que se avalía e cualifica cada unha das clases para obter a cualificación final en base ás porcentaxes indicadas, poderá realizarse un exame ó final do cuadrimestre, en caso de querer obter unha cualificación superior á acadada coa media resultante da avaliación diaria. O exame será o mesmo que para a avaliación alternativa e a extraordinaria. Nese caso, a cualificación final, será a nota media entre a resultante da avaliación continua e a obtida no exame realizado.

SISTEMA DE CUALIFICACIÓN:

Cualificarase en función da seguinte escala numérica de 0 a 10, con expresión de un decimal, á que poderá engadirse a súa correspondente cualificación cualitativa (Orde do 21 de novembro de 2016, Artigo 31)

0-4,9: Suspenso

5,0-6,9: Aprobado

7,00-8,9: Notable

9,00-10: Sobresaliente

A Mención de “Matrícula de Honra” poderá ser outorgada a alumnos ou alumnas que obteñan unha cualificación igual ou superior a 9,0. O seu número non poderá exceder o 20% de alumnos/as matriculados/as nunha materia no correspondente curso académico, non sendo que o número de alumnos/as matriculados/as sexa inferior a 20, caso en que se poderá conceder unha soa matrícula de honra.

Para a obtención da matrícula de honra, en caso de haber máis aspirantes que número de matrículas a outorgar, realizarase unha proba específica que consistirá en: desenvolvemento de unha estrutura harmónica, unha lectura a primeira vista e interpretación de dúas obras.

A proba realizarase en presenza de alomenos tres profesores/as do departamento de improvisación, e en calquera caso estarán sempre presentes os/as profesores/as dos/as alumnos/as aspirantes.

6. AVALIACIÓN CUADRIMESTRES V-VI

A avaliación é continua e o alumno/a disporá de dúas convocatorias por cuadrimestre, ordinaria e extraordinaria. No caso de perda da avaliación continua o alumno/a deberá acollerse ao disposto no apartado de avaliación alternativa da programación docente.

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
6.1. CONVOCATORIA ORDINARIA			
6.1.1 AVALIACIÓN ORDINARIA (CON AVALIACIÓN CONTINUA)			
1. Seguimento diario da asistencia às clases e o aproveitamento das mesmas. É fundamental considerar o cumprimento dos obxectivos do curso, mediante a observación da madurez na aprendizaxe dos contidos teóricos e prácticos da materia, neste caso adaptados aos diferentes niveis de referencia dos alumnos. Valoraranse as destrezas acadadas, o nivel de comprensión, a musicalidade, etc., á vez que a produción creativa.	-Amosar na aula unha actitude receptiva ás indicacións do profesor e unha capacidade de aprendizaxe progresiva como resultado da optimización do rendemento da práctica individual. -Amosar capacidade para argumentar e expresar verbalmente o seu punto de vista e a comprensión do material traballado,	TODAS	25%
2. Interpretación ao piano 2 obras de diferentes estilos e dificultade adecuada, aplicando os medios técnicos e sonoros necesarios para a súa resolución.	Manter unha posición correcta de toda a anatomía implicada na execución, favorecendo a calidade sonora e ligando os aspectos técnicos e musicais.	TODAS	35%
3. Seguimento diario do traballo da lectura a primeira vista e transporte sobre pezas de dificultade crecente, de épocas e estilos diferentes, que permitan avaliar se o alumnado é	Amosar autonomía e solvencia na lectura a primeira vista e transporte de fragmentos e obras.	T3, T13, X1, X2, X3, X4, X6, X8, X13, X17, X21, X22, X24, EP2, ED3, ED1, ED9	20%

capaz de sintetizar nun esquema de coñecemento, todos os diferentes aspectos traballados.			
4. Observación e seguimento da evolución na consecución dos mecanismos dirixidos á redución de partituras.	Amosar destreza na lectura a varias voces en diferentes agrupacións camerísticas, orquestrais ou de música vocal.	T3, T6, T13, X1, X2, X4, X13, X21, X22, EP2, EP3, ED5, ED1, ED9	20%
6.1.2. AVALIACIÓN ORDINARIA (ADIANTO DE CONVOCATORIA-EXAME DECEMBRO)			
1. Interpretación ao piano de 2 obras de diferentes estilos e dificultade adecuada, aplicando os medios técnicos e sonoros necesarios para a súa resolución.	Manter unha posición correcta de toda a anatomía implicada na execución, favorecendo a calidade sonora e ligando os aspectos técnicos e musicais.	TODAS	40%
2. Realización de un exercicio de lectura a vista	Amosar autonomía e solvencia na lectura a primeira vista en todos os parámetros existentes na partitura.	T3, T13, X1, X2, X3, X4, X6, X8, X13, X17, X21, X22, X24, EP2, ED3, ED1, ED9	20%
3. Realización de un exercicio de transporte	Amosar dominio da teoría e mecánica do transporte, ao tempo que se é consciente dos elementos estruturais da peza que deberán trasladarse ao novo ton.	T3, T6, T13, X1, X2, X4, X13, X21, X22, EP2, EP3, ED5, ED1, ED9	20%
4. Realización de unha redución a primeira vista de un fragmento de música de cámara ou música vocal.	Amosar destreza na lectura a varias voces en diferentes agrupacións camerísticas, orquestrais ou de música vocal.	T3, T6, T13, X1, X2, X4, X13, X21, X22, EP2, EP3, ED5, ED1, ED9	20%
6.1.3. AVALIACIÓN ALTERNATIVA (PERDA AVALIACIÓN CONTINUA-CON MÁIS DE 3 FALTAS)			
1. Interpretación ao piano de 2 obras de diferentes estilos e dificultade adecuada, aplicando os medios técnicos e sonoros necesarios para a súa resolución.	Manter unha posición correcta de toda a anatomía implicada na execución, favorecendo a calidade sonora e ligando os aspectos técnicos e musicais.	TODAS	40%
2. Realización de un exercicio de lectura a vista	Amosar autonomía e solvencia na lectura a primeira vista en todos os parámetros existentes na partitura.	T3, T13, X1, X2, X3, X4, X6, X8, X13, X17, X21, X22, X24, EP2, ED3, ED1, ED9	20%
3. Realización de un exercicio de transporte	Amosar dominio da teoría e mecánica do transporte, ao tempo que se é consciente dos elementos estruturais da peza que deberán trasladarse ao novo ton.	T3, T6, T13, X1, X2, X4, X13, X21, X22, EP2, EP3, ED5, ED1, ED9	20%
4. Realización de unha redución a primeira vista de un fragmento de música de cámara ou música vocal.	Amosar destreza na lectura a varias voces en diferentes agrupacións camerísticas, orquestrais ou de música vocal.	T3, T6, T13, X1, X2, X4, X13, X21, X22, EP2, EP3, ED5, ED1, ED9	20%

6.2. CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA

1. Interpretación ao piano de 2 obras de diferentes estilos e dificultade adecuada, aplicando os medios	Manter unha posición correcta de toda a anatomía implicada na execución, favorecendo a	TODAS	40%
---	--	-------	-----

técnicos e sonoros necesarios para a súa resolución.	calidade sonora e ligando os aspectos técnicos e musicais.		
2. Realización de un exercicio de lectura a vista	Amosar autonomía e solvencia na lectura a primeira vista en todos os parámetros existentes na partitura.	T3, T13, X1, X2, X3, X4, X6, X8, X13, X17, X21, X22, X24, EP2, ED3, ED1, ED9	20%
3. Realización de un exercicio de transporte	Amosar dominio da teoría e mecánica do transporte, ao tempo que se é consciente dos elementos estruturais da peza que deberán trasladarse ao novo ton.	T3, T6, T13, X1, X2, X4, X13, X21, X22, EP2, EP3, ED5, ED1, ED9	20%
4. Realización de unha redución a primeira vista de un fragmento de música de cámara ou música vocal.	Amosar destreza na lectura a varias voces en diferentes agrupacións camerísticas, orquestrais ou de música vocal.	T3, T6, T13, X1, X2, X4, X13, X21, X22, EP2, EP3, ED5, ED1, ED9	20%
<p>Observacións: No caso da avaliación continua, aínda que se avalía e cualifica cada unha das clases para obter a cualificación final en base ás porcentaxes indicadas, poderá realizarse un exame ó final do cuadrimestre, en caso de querer obter unha cualificación superior á acadada coa media resultante da avaliación diaria. O exame será o mesmo que para a avaliación alternativa e a extraordinaria. Nese caso, a cualificación final, será a nota media entre a resultante da avaliación continua e a obtida no exame realizado.</p> <p>SISTEMA DE CUALIFICACIÓN: Cualifícase en función da seguinte escala numérica de 0 a 10, con expresión de un decimal, á que poderá engadirse a súa correspondente cualificación cualitativa (Orde do 21 de novembro de 2016, Artigo 31) 0-4,9: Suspenso 5,0-6,9: Aprobado 7,00-8,9: Notable 9,00-10: Sobresaliente</p> <p>A Mención de "Matrícula de Honra" poderá ser outorgada a alumnos ou alumnas que obteñan unha cualificación igual ou superior a 9,0. O seu número non poderá exceder o 20% de alumnos/as matriculados/as nunha materia no correspondente curso académico, non sendo que o número de alumnos/as matriculados/as sexa inferior a 20, caso en que se poderá conceder unha soa matrícula de honra.</p> <p>Para a obtención da matrícula de honra, en caso de haber máis aspirantes que número de matrículas a outorgar, realizarase unha proba específica que consistirá en: desenvolvemento de unha estrutura harmónica, unha lectura a primeira vista e interpretación de dúas obras.</p> <p>A proba realizarase en presenza de alomenos tres profesores/as do departamento de improvisación, e en calquera caso estarán sempre presentes os/as profesores/as dos/as alumnos/as aspirantes.</p>			

7. ALUMNADO CON NECESIDADES EDUCATIVAS ESPECIAIS

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
<p>Como medida ordinaria de atención á diversidade, o profesorado pode adaptar os materiais empregados para traballar os contidos dentro da aula e mesmo a secuenciación de contidos, acelerándoa ou ralentizándoa puntualmente para adaptala ó ritmo de aprendizaxe do alumnado.</p> <p>Considérase medida ordinaria posto que a fin de curso se terían impartido todos os contidos contemplados dentro do tempo contemplado na programación.</p> <p>Por outra banda, e como medida extraordinaria, poderían adaptarse os contidos, previo informe do</p>	<p>No caso do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo e para garantir os devanditos principios de igualdade de oportunidades, de non discriminación e de compensación de desvantaxes, as probas de avaliación ás que este alumnado se presente ó longo do curso serán adaptadas en tempo e forma, sempre e cando esta necesidade estea recoñecida oficialmente e seguindo as especificacións marcadas polo equipo de orientación específico da consellería en cada caso.</p>

equipo de orientación específico da consellería, respectando sempre o esencial dos obxectivos fixados para cada curso.

8. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E DOCUMENTOS E REPERTORIO ORIENTATIVO

- o Albéniz, I. (1990): *Suit española*. Madrid: Real Musical.
- o Apellániz Segura, E.; González Sarmiento, F. J.; Molina, Emilio (2006). *Piano complementario 2*. Madrid: Enclave Creativa Ediciones
- o Apellániz Segura, E.; González Sarmiento, F. J.; Molina, Emilio (2007). *Piano complementario 1*. Madrid: Enclave Creativa Ediciones.
- o Alfonso, J. (1939): *Ensayo sobre la técnica trascendente del piano*. Madrid: Unión Musical Editores.
- o Almandoz, N. (1933). *Diez Coros Vascos para tres voces blancas*. Logroño: Casa Erviti.
- o Bach, J.S. *Album para Ana Magdalena*. Barcelona: Edición Ibérica.
- o Bach, J.S.: *Corales*. Editio Musica.
- o Bach, J.S. (2007). *Das Wohltemperierte Klavier, Teil 1-2*. Henle Verlag.
- o Bach, J. S. por García Vázquez, J.R. (2010) *22 pequeños preludios. Análisis y metodología de trabajo*. Madrid: Enclave Creativa
- o Bach, J. S. por García Vázquez, J.R. (2008) *15 invenciones a dos voces. Análisis y metodología de trabajo*. Madrid: Enclave Creativa.
- o Barja, A. (1983): *Canciones populares para 2,3,4 y 5 voces blancas*. León: Ediciones Leonesas.
- o Bartók, B. (1950): *Children's and Female Choruses*. Budapest: EMB.
- o Bartók, B.(2020). *Mikrokosmos*. G. Henle Verlag-Editio Musica Budapest.
- o Bartók, B. (1945): *Danzas rumanas para piano*. Wien: Universal Edition.
- o Berman, B. (2010). *Notas desde la banqueta del pianista*. Barcelona: Boileau.
- o Barbacci, Rodolfo (1965): *Educación de la memoria musical*. Buenos Aires: Ricordi Americana.
- o Boyd, M. (2009). *Bach. Chorale Harmonization and Instrumental Counterpoint*. Kahn Averill.
- o Czerny, C. *El primer maestro de piano op. 599*. Barcelona: Boileau.
- o Copland, A. (1955). *Cómo escuchar la música*. México: Fondo de Cultura Económica.
- o Chopin, F. (2001): *Nocturnes*. Paris: Durand.
- o Chopin, F. (2002). *24 Préludes, op. 28, Study Edition, piano*. Paris: Edition Salabert.
- o Doupond, G. (1960). *Método teórico-práctico de transposición (o transporte) para piano*. Barcelona: Boileau.
- o Eigeldinger, J.J. (2022). *Acerca de los 24 preludios de Frédéric Chopin*. Museo Frédéric Chopin y George Sand.
- o Foldes, A. (1948). *Keys to the Keyboard*. New York: Dutton & Company.
- o Foldes, A. (1958). *Claves del teclado*. Buenos Aires: Ricordi Americana.
- o García Abril, A. (1957). *Sonatina para piano*. Madrid: Unión Musical Editores.
- o García Abril, A. (1996). *Preludios de Mirambel nº1*. Madrid: Real Musical.
- o García Abril, A (2006). *Cuadernos de Adriana*. Madrid: Bolamar.
- o Groba, R. (1975). *Sonatina para piano*. Madrid: Alpuerto.
- o Haydn, J. (2009): *The Complete Piano Sonatas*. Wien: Wiener Urtext Edition.
- o Harrington, I., LaMontaine J., Curcio, L. (1962). *Five-Finger Music*. Evanston: Summy-birchard Company.
- o Harris, Paul (2020). *Improve your sight Reading! A Piece a Week*. Grades 1-6. Harlow: Faber Music.
- o Kodály, Z. (2018). *Choral Works for Mixed Voices*. Budapest: EMB
- o Molina, E. (2006). *Burgmüller, 25 estudios fáciles para piano. Op 100. Análisis y metodología de trabajo*. Madrid: Enclave Creativa.
- o Musorgsky, M.P. (1989): *Cuadros de una exposición*. Madrid: Real Musical.
- o Molina, E. (1990). *Improvisación al piano. Volúmen 1. Ejercicios fundamentales*. Madrid: Real Musical (reeditado por Enclave Creativa).
- o Molina, E. (1994). *Improvisación al piano. Volúmen 2. Desarrollo de estructuras armónicas*. Madrid: Real Musical. (reeditado por Enclave Creativa).
- o Molina, E. (1994). *Improvisación al piano. Volúmen 3. Estructuras melódicas*. Madrid: Real Musical. (reeditado

por Enclave Creativa).

- Molina, E; Cisneros, J; Doña, I; Rodriguez, J.(2007). Improvisación y acompañamiento. Voúmen 1. Madrid: Enclave Creativa Ediciones.
- Oltra, M. (2001): *Ejercicios de acompañamiento:realización*. Barcelona: Boileau.
- Pedro de, D. (1993). *Manual de formas musicales*.Madrid: Real Musical.
- Patiño, F. (1993). *Cantigas para unha pedagogía coral*. Pontevedra: Consellería de Educación e Ordenación Universitaria.
- Roca, F. (2019). *Cómo analizar una fuga en profundidad. Bach:Fuga II en do menor Bwv 847. Libro I del Clave bien temperado*. Edimúsica.
- Sandor, G. (1981). *On piano playing. Motion, Sound and Expresion*. New York: Schirmer Books.
- Schumann, R. (2015). *Album de la juventud op. 68*. Kassel: Bärenreiter-Verlag.
- Tchaikovsky, P. I. (1972): *Album for the Youth for piano op. 39*. Budapest: Editio Muisca Budapest
- Váczi, K. (ed.) (1972). *Piano Duet Music for beginners*. Budapest: Editio Musica Budapest.
- VVAA (1967). *Eighteen Original Piano Duets*. Schirmer